

Afdeling	: Ruimte & Economie	Raadsvoorstel: DJ-33719
Naam opsteller voorstel	: Marianne Arts, Henk Creemers	Zaaknummer: 33583
Portefeuillehouder	: Drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk	Agendapunt: 10

Onderwerp

Ruiterstandbeeld ter herinnering aan Graaf Philips de Montmorency.

Voorstel

1. Van de overeenkomst Ruiterstandbeeld Philips de Montmorency tussen Stichting Ruiterstandbeeld Philips de Montmorency en de gemeente Weert kennis te nemen.
2. Van de Opdrachtverstrekking Ruiterstandbeeld Philips de Montmorency tussen Jos Dirix Sculptures en Stichting Ruiterstandbeeld Philips de Montmorency kennis te nemen.
3. Een krediet van € 50.000,- voor het ruiterstandbeeld ter herinnering aan Graaf Philips van Horne beschikbaar te stellen.
4. Een krediet van € 80.000,- voor de sokkel van het ruiterstandbeeld ter herinnering aan Graaf Philips van Horne beschikbaar te stellen.

Inleiding

De ambitie van Weert is de positie als centrumstad te behouden en waar mogelijk te versterken. Zo is in de Visie op het Stadshart vastgelegd. Ook in de toekomst, zo is de verwachting, blijft de binnenstad een belangrijke plek in de belevingswereld van mensen houden. Het is dan ook van belang dat de binnenstad als hart van de gemeente Weert blijft kloppen. Een centrumstad dient tevens in te spelen op ontwikkelingen in bijvoorbeeld cultuur. Het verhaal van de stad kent een sterk historische component die meer zichtbaar gemaakt moet worden en verrijkt moet worden met elementen in de openbare ruimte. Van place to buy naar place to be met een mix aan functies.

Het unieke van Weert wordt grotendeels bepaald door het historische karakter van de stad. De ambitie voor de toekomst is het herwaarderen van deze kwaliteiten en het voortbouwen aan de binnenstad op basis van deze historische karakteristiek. De ambitie is om cultuur meer zichtbaar te maken in het straatbeeld. Meer kunst in het straatbeeld is een van de opgaven.

Met de provincie Limburg is een programma overeengekomen voor de versterking van het stadshart. Historie als leitmotiv is een van de ontwikkellijnen van dit programma. Hierbij is onder andere aangegeven dat het de wens is om cultuur en daarmee ook historie meer zichtbaar te maken. Het plaatsen van een standbeeld is een van de programmaonderdelen hiervoor, zoals overeengekomen met de provincie. Het is dan ook opgenomen in het plan voor de versterking van het stadshart.

Daarnaast krijgt het stadspark een flinke opwaardering door herinrichting en forse uitbreiding, wanneer de houthandel is verplaatst.

Tot slot is 2018 het Van Hornejaar. Dan wordt herdacht dat Philips van Montmorency (Philips van Horne) 450 jaar geleden werd onthoofd op de Markt in Brussel. Philips heeft een grote rol gespeeld in de geschiedenis van Weert en Nederland. De 80-jarige oorlog (1568-1648) is toen (450 jaar geleden) begonnen. Deze gebeurtenis heeft het ontstaan van Nederland ingeluid. Niet alleen in Weert, maar in meer plaatsen in Europa wordt dit herdacht, aangezien ook de twee andere hoofdfiguren in het driemanschap Willem van Oranje en Lamoraal van Egmont een rol hebben in deze geschiedenis.

Inmiddels is de Stichting Ruitersstandbeeld Philips de Montmorency opgericht. Deze stichting heeft het voortouw genomen om te komen tot realisatie van het standbeeld. Een kunstenaar is al gecontracteerd en aan het werk. De stichting is de opdrachtverlener aan de kunstenaar. De gemeente zal het beeld (om niet) van de stichting kopen en in eigendom verkrijgen. Hierover zijn tussen de gemeente en de stichting schriftelijke afspraken gemaakt. Buiten kijf staat hoe belangrijk Philips van Horne voor de stad Weert is. Het moet dan ook een standbeeld van de gemeenschap worden. Voor de hand liggend is dat de gemeente van zo'n uniek standbeeld eigenaar wordt.

Beoogd effect/doel

Het levensgrote standbeeld, dat een plek krijgt in het stadspark, zal het areaal aan cultuurhistorische uitingen in onze stad verrijken. Het draagt bij aan de verblijfskwaliteit.

Argumenten

1. *Een standbeeld draagt bij aan de verblijfskwaliteit en heeft een educatief element.* Het standbeeld wordt geplaatst in het stadspark. Het ligt aan de 'Golden Mile'. Het verhaal van de historie wordt verteld door eenvoudige pictogrammen, een soort van stripverhaal, op de sokkel van het standbeeld. Deze worden laagdrempelig en voor iedereen begrijpelijk.

De gemeente Weert participeert (als éérste gemeente in Limburg) in het provinciale project Speerpunten Archeologie. Het betreft een project waarbij fysieke speerpunten op archeologisch van belang zijnde locaties worden geplaatst. Deze speerpunten worden toegelicht én met elkaar verbonden op een website. De marketing en promotie van dit provinciale project is geborgd omdat de uitvoering bij de VVV-Limburg ligt. Op deze website kan een app gedownload worden. Deze app maakt het mogelijk dat op een mobiel device een augmented reality-video getoond wordt, zodra men in de buurt komt van een speerpunt.

Dit speerpunt komt in de buurt van het standbeeld, wordt indien mogelijk in de sokkel van het beeld, naast de pictogrammen waarin de historie verbeeld wordt, verwerkt. Bij het aanklikken van de QR-code opent namelijk de bodem en kan het complete verhaal van het kasteel, de Tiendschuur én de Aldenborgh in relatie tot de Van Hornes verteld worden. De kosten bedragen € 12.000,-. De provincie Limburg heeft een bijdrage van € 6.000,- toegekend. De gemeentelijke kosten worden uit reguliere budgetten gedekt. De gemeente Weert is een van de zes gemeenten die deelneemt aan de pilot. Bij verdere toename van het aantal speerpunten ontstaat een Limburgse Archeologische Route.

2. *Het standbeeld geeft een blijvende herinnering aan het Van Hornejaar.* Dit jaar wordt het Van Hornejaar gevierd. Dit gebeurt zeker niet enkel in Weert. In meer plaatsen in Europa wordt dit historisch feit, begin van de 80-jarige oorlog, gevierd. Hiermee samenhangend betekende dit tevens het begin van de nieuwe tijd, waaronder het ontstaan van Nederland. In Weert betreft het grotendeels evenementen met als thema Philips van Horne. Het standbeeld zal een blijvende herinnering aan het Van Hornejaar geven.

3. *Het standbeeld helpt mede aan het op kaart zetten van de 'Golden Mile' en van Weert Van Hornestad.*

De identiteit en de stadswording van Weert heeft een essentiële relatie met de Van Hornedynastie. Philips van Horne (1524-1568) vormt in meerdere opzichten een in het oog springende exponent van deze dynastie.

De 'Golden Mile' is een denkbeeldige historische route vanaf het station (via de stadsgracht, -poorten, St. Martinuskerk, historisch stadhuis, Markt, stadswaterput, Weerterbeek, Nijenborgh, Tiendschuur en Aldenborgh). Ook het stadspark ligt aan deze route. De Nijenborgh met duidelijk zichtbaar nog het kasteel (deels restanten) en de historische voorhof levert na verplaatsing van de houthandel en herinrichting een enorme bijdrage aan de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte en het op kaart zetten van de 'Golden Mile'. Een levensgroot standbeeld in het stadspark versterkt dit nog extra. Gezien het belang van de dynastie Van Horne voor de identiteit en stadswording van Weert is vanaf 1 januari 2018 de publiciteitscampagne Weert Van Hornestad gestart.

4. *Het standbeeld wordt gemeentelijk eigendom.*

De culturele en historische waarde van het standbeeld is dermate, dat het logisch is dat de gemeente eigenaar wordt. De gemeente beschikt dan tevens over het beeldmerk. De gemeente verzorgt logischerwijs dan ook het onderhoud. Dit is overigens beperkt tot het groenonderhoud. Gebruikelijkerwijze vergt brons geen nader onderhoud.

5. *De meest gewenste locatie van het standbeeld wordt uitgewerkt in het herinrichtingsplan voor het stadspark.*

Het herinrichtingsplan voor het stadspark dient nog opgesteld te worden. Dit gebeurt interactief, met belanghebbenden en inwoners. Het is de bedoeling dat dit standbeeld in het heringerichte stadspark komt. Het kan hét middelpunt worden van dit park. De herinrichting van het stadspark maakt deel uit van de Visie op het Stadshart. Voor de herinrichting van het stadspark is in de Begroting 2018 een prioriteit opgenomen van € 900.000,-.

6. *Afbeeldingen van het ruitersstandbeeld mogen door de gemeente worden gebruikt voor promotie doeleinden.*

Op het moment dat het ruitersstandbeeld is geplaatst zal de Stichting Ruitersstandbeeld Philips de Montmorency ophouden te bestaan. Alsdan worden alle rechten en plichten, voortvloeiend uit de opdrachtverstrekking, overgedragen aan de gemeente. Bij wet is bepaald dat de kunstenaar beschikt over het auteursrecht van het ruitersstandbeeld. Met de kunstenaar is afgesproken dat, mocht hij het auteursrecht willen overdragen, dit eerst aan de stichting (in casu de gemeente) wordt aangeboden. Verder mag de gemeente afbeeldingen van het kunstwerk gebruiken voor promotiedoeleinden. Hierbij dient de naam van de kunstenaar te worden vermeld, indien mogelijk.

Kanttelingen en risico's

Dit voorstel heeft betrekking op het bronzen beeld en de sokkel. De bijkomende kosten zoals plaatsingskosten, aangepast groen(onderhoud) en verlichting zijn aanvullend. Deze kosten maken deel uit van het herinrichtingsplan voor het stadspark.

Financiële gevolgen

De kosten van het bronzen beeld bedragen € 150.000,-. In het plan voor de versterking van het stadshart is € 50.000,- gereserveerd hiervoor. Het betreft een bijdrage ineens. Stichting Ruitersstandbeeld Philips de Montmorency is fondsen aan het werven voor de resterende kosten van het standbeeld. Tevens wordt een beperkte oplage miniaturen gemaakt, waarvan een deel van de opbrengst hiervoor ingezet wordt. Een garantsteller is gevonden die garant staat voor de resterende kosten.

De kosten van de sokkel worden geraamd op € 100.000,-. Dit kan tevens worden gedekt uit het plan voor de versterking van het stadshart. Hierin is een reservering voor een kunstwerk op het Stationsplein opgenomen van € 80.000,-. Dit geld wordt herlabeld voor de sokkel van het ruitersstandbeeld. Kunst op het Stationsplein maakt deel uit van de herinrichting/verbetermaatregelen van het Stationsplein en hiervoor zijn nog middelen beschikbaar. De provincie Limburg stemt in met deze verschuiving. De resterende € 20.000,- kan gedekt worden uit het reeds beschikbaar gestelde krediet van € 100.000,- voor advieskosten/onderzoek. Dit betreft tevens bijdragen ineens.

Stand van zaken provinciaal subsidie en prioriteiten 2017 + 2018.

Om het totale financiële overzicht te houden van de projecten in het kader van de versterking van het stadshart wordt bij elk voorstel een overzicht opgenomen en aangevuld met het betreffende voorstel. Zie de tabel hierna.

Onderwerp	Raadsbesluit	Prioriteiten 2017 + 2018 (kapitaallast)	Subsidie (bijdrage ineens)
Beschikbaar bedrag		€ 88.750 (=€ 62.500+ € 26.250)	€ 3.075.000
Programmamanager/advieskosten	29-03-2017	n.v.t.	-/- € 100.000
Aanstraatverlichting St. Martinus	17-05-2017	-/- € 6.663	n.v.t.
Herhuisvesting RICK	17-05-2017	n.v.t.	-/- € 500.000
Herinrichting Beekstraat	20-09-2017	-/- € 1.313	n.v.t.
Museum	25-10-2017	-/- € 45.734	-/- € 1.108.750
Gevefonds	23-11-2017	n.v.t.	-/- € 300.000
Luchtfilters parkeergarages	13-12-2017	n.v.t.	-/- € 310.000
Wifi-netwerk	24-01-2018	n.v.t.	-/- € 11.987
Vergroening en spelaanleidingen	28-02-2018	-/- € 11.534	n.v.t.
Restant		€ 23.506	€ 744.263
<i>Kiosk</i>	<i>28-06-2018</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>-/- € 25.000</i>
<i>Standbeeld Philips van Horne</i>	<i>28-06-2018</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>-/- € 50.000</i>
<i>Sokkel standbeeld Philips van Horne</i>	<i>28-06-2018</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>-/- € 80.000</i>

Uitvoering/evaluatie

Hoe mooi zou het zijn als in het Van Hornejaar een blijvende herinnering aan onze inwoners kan worden geschonken met een ruitersstandbeeld in het nieuw ingerichte stadspark. Aangezien de nieuwe inrichting van het stadspark aan de Biest in de loop van 2019 afgerond zal worden moet het standbeeld tijdelijk elders geplaatst worden.

Vanuit de Stichting Ruitersstandbeeld Philips de Montmorency is het idee ontstaan om het beeld tijdelijk in een andere stad, mogelijk ook in België, te plaatsen. Dit wordt nog nader onderzocht. Daarmee worden de schijnwerpers nationaal en internationaal op Weert gezet, met het ruitersstandbeeld als troef.

Communicatie/participatie

Het idee om tot een ruitersstandbeeld te komen komt vanuit de speciaal daarvoor opgerichte stichting. Het idee is dus van onderop ontstaan en kan daarmee beschouwd worden als een burgerinitiatief.

Nummer raadsvoorstel: DJ-33719

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 22 mei 2018.

besluit:

1. Van de overeenkomst Ruitersstandbeeld Philips de Montmorency tussen Stichting Ruitersstandbeeld Philips de Montmorency en de gemeente Weert kennis te nemen.
2. Van de Opdrachtverstrekking Ruitersstandbeeld Philips de Montmorency tussen Jos Dirix Sculptures en Stichting Ruitersstandbeeld Philips de Montmorency kennis te nemen.
3. Een krediet van € 50.000,- voor het ruitersstandbeeld ter herinnering aan Graaf Philips van Horne beschikbaar te stellen.
4. Een krediet van € 80.000,- voor de sokkel van het ruitersstandbeeld ter herinnering aan Graaf Philips van Horne beschikbaar te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 28 juni 2018.

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	A.A.M.M. Heijmans